
РОЗДІЛ IX. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.98+351.74

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.3.18>

ВИЯВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУЦІЙНИХ ІНВЕТОРІВ: РОЛЬ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Важинський В.М.,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри права та гуманітарних дисциплін
Івано-Франківської філії
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
ORCID: 0000-0003-4081-2954
e-mail: vvova6429@gmail.com

Важинський В.М. Виявлення кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів: роль оперативних підрозділів.

У статті досліджуються особливості виявлення кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів та роль оперативних підрозділів у цьому процесі. Підкреслено, що зростання значення інституційних інвесторів для економіки держави супроводжується появою нових кримінальних загроз, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій, електронних фінансових систем та схем приховування протиправних дій. Фактичні дані про злочини у цій сфері мають суб'єктивний характер, оскільки сприймаються конкретними суб'єктами оперативно-розшукової діяльності (ОРД), що зумовлює необхідність їх перевірки, узагальнення та аналітичного опрацювання для забезпечення точності оцінки подій та ефективності прийнятих рішень. Мета дослідження полягає у науковому обґрунтуванні ролі оперативних підрозділів у виявленні, документуванні та попередженні кримінальних правопорушень у сфері інституційного інвестування.

Розкрито сутність оперативного пошуку як базової форми ОРД та його взаємозв'язок з аналітичним пошуком, що забезпечує систематизацію, узагальнення та інтерпретацію первинних даних. Аналітична діяльність визначена ключовим інструментом у виявленні латентних злочинів у господарській та фінансовій діяльності, оскільки дозволяє встановлювати закономірності, динаміку та тенденції порушень. Виокремлено основні етапи інформаційно-аналітичного забезпечення: збирання, накопичення, облік, аналіз, пошук та використання даних.

Визначено об'єкти оперативного інтересу: суб'єкти (правопорушники, свідки, працівники інституційних інвесторів і контрагентів), предмети (документи, носії інформації, кошти, цінні папери), сліди протиправної діяльності, передусім електронні та матеріальні сліди у фінансових і корпоративних системах. Для підвищення ефективності роботи оперативних підрозділів необхідне комплексне поєднання оперативного та аналітичного пошуку, спеціалізована підготовка офіцерів-аналітиків та розширення взаємодії з державними, контролюючими та фінансовими органами для оперативного обміну інформацією та превентивного впливу на злочинну активність.

Оптимізація організаційно-правових засад ОРД у сфері інституційного інвестування сприятиме своєчасному виявленню та профілактиці кримінальних правопорушень, зміцненню фінансової безпеки держави, підвищенню довіри інвесторів, захисту їхніх прав та удосконаленню аналітичної й оперативної взаємодії між суб'єктами боротьби з економічною злочинністю.

Ключові слова: оперативно-розшукова діяльність, оперативно-розшукові заходи, оперативні підрозділи, протидія злочинності, попередження злочинів, інституційний інвестор, кримінальне правопорушення.

Vazhynskiy V.M. Detection of criminal offenses in the sphere of activity of institutional investors: the role of operational units.

The article examines the features of detection of criminal offenses in the sphere of activity of institutional investors and the role of operational units in this process. It is emphasized that the growth of the importance of institutional investors for the state economy is accompanied by the emergence of new criminal threats, with the use of modern information technologies, electronic financial systems and schemes for concealing illegal actions. Actual data on crimes in this sphere are subjective in nature, since they are perceived by specific subjects of operational and investigative activities (ODI), which necessitates their verification, generalization and analytical processing to ensure the accuracy of the assessment of events and the effectiveness of the decisions made. The purpose of the study is to scientifically substantiate the role of operational units in the detection, documentation and prevention of criminal offenses in the sphere of institutional investment.

The essence of operational search as a basic form of ORD and its relationship with analytical search, which provides systematization, generalization and interpretation of primary data, is revealed. Analytical activity is identified as a key tool in identifying latent crimes in economic and financial activities, as it allows establishing patterns, dynamics and trends of violations. The main stages of information and analytical support are identified: collection, accumulation, accounting, analysis, search and use of data.

Objects of operational interest are identified: subjects (offenders, witnesses, employees of institutional investors and counterparties), objects (documents, information carriers, funds, securities), traces of illegal activity, primarily electronic and material traces in financial and corporate systems. To increase the efficiency of operational units, a comprehensive combination of operational and analytical search, specialized training of analyst officers, and expansion of interaction with state, regulatory, and financial authorities for the operational exchange of information and preventive influence on criminal activity are necessary.

Optimization of the organizational and legal framework of the ORD in the field of institutional investment will contribute to the timely detection and prevention of criminal offenses, strengthening the financial security of the state, increasing investor confidence, protecting their rights, and improving analytical and operational interaction between entities fighting economic crime.

Key words: operational and investigative activities, operational and investigative measures, operational units, combating crime, crime prevention, institutional investor, criminal offense.

Постановка проблеми. Діяльність інституційних інвесторів є доволі складним механізмом, втручання в який призводить до дестабілізації діяльності не лише окремого інституційного інвестора, але й його контрагентів, впливає на економічний добробут індивідуальних інвесторів та в цілому на довіру суспільства до фінансової системи держави. Сучасний розвиток фінансового ринку України характеризується зростанням ролі інституційних інвесторів, які виступають важливим механізмом акумулювання та перерозподілу капіталу. Однак збільшення обсягів операцій у сфері інституційного інвестування супроводжується виникненням нових загроз, пов'язаних із використанням фінансових інструментів для вчинення кримінальних правопорушень. Злочини у цій сфері мають складний, латентний характер, відзначаються високим рівнем організованості та часто завдають значної шкоди економічній безпеці держави.

У цих умовах особливого значення набуває діяльність оперативних підрозділів, які забезпечують своєчасне виявлення, документування та попередження кримінальних правопорушень у сфері інституційного інвестування. Проте наявні організаційно-правові механізми їхньої роботи не завжди відповідають сучасним викликам: спостерігається недостатня ефективність у застосуванні аналітичних та превентивних інструментів, відсутність належної міжвідомчої координації, а також брак спеціалізованих методик виявлення правопорушень, що пов'язані з діяльністю інституційних інвесторів.

Мета дослідження полягає у науковому обґрунтуванні ролі оперативних підрозділів у своєчасному виявленні, документуванні й попередженні кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері інституційного інвестування з урахуванням сучасних викликів фінансової безпеки держави.

Стан опрацювання проблематики. Проблемні питання здійснення ОРД та використання її матеріалів в інтересах кримінального судочинства були предметом наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених В.Д. Берназа, В.І. Василичука, М.П. Водька, В.О. Глушкова, Ю.М. Грошевого, О.Ф. Долженкова, В.П. Захарова, І.М. Козьякова, В.А. Колесника, Є.Д. Лук'янчикова, Д.Й. Никифорчука, М.А. Погорецького, Д.Б. Сергєєвої, Г.П. Середи, О.С. Старенького, С.М. Стахівського, О.І. Сухачової, О.Ю. Татарова, Л.Д. Удалової, І.Ф. Хараберюша, М.С. Цуцкірідзе, С.С. Чернявського, А.М. Черняка, О.Г. Шило, М.Є. Шумила та інших, проте питання ролі ОРД у виявленні кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів залишається недослідженою.

Таким чином, постає необхідність у науковому осмисленні та вдосконаленні підходів до організації роботи оперативних підрозділів, спрямованих на виявлення й нейтралізацію кримінальних загроз у сфері інституційного інвестування.

Виклад основного матеріалу. Так, якщо злочинна подія і утворені нею сліди є об'єктивними категоріями, що не залежать від суб'єкта їх пізнання, то фактичні дані (інформація про них), є категорією суб'єктивною, оскільки ці дані (інформація, дані про кримінальне правопорушення) сприймаються конкретною особою (суб'єктом). Це ж саме відбувається і в оперативно-розшуковій діяльності, де сприйняття даних про кримінальне правопорушення здійснюється відповідними суб'єктами ОРД. Отже, сприйняття будь-якою особою (суб'єктом) об'єктивних обставин (фактичних даних про кримінальне правопорушення) завжди має суб'єктивний характер [1, с. 140].

Фактичні дані, про вчинене кримінальне правопорушення у сфері діяльності інституційного інвестора, суб'єкти ОРД отримують під час оперативного пошуку, який є однією з основних форм здійснення ОРД, сутність якого полягає у виявленні осіб і фактів, що становлять оперативний інтерес для суб'єктів здійснення ОРД [2, с. 7]. Сьогодні оперативний пошук є однією з основних форм діяльності оперативних підрозділів, що впливає з положень Закону «Про ОРД», у статті 1 якого пошук і фіксація фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб чи груп, відповідальність за яку передбачена кримінальним законодавством, визначено як основне завдання ОРД [3, с. 149].

Науковці зазначають, що пошук фактичних даних можна здійснювати в таких формах: організація пошуку первинної інформації про ознаки ще не відомої протиправної діяльності; організація пошуку додаткової інформації про ознаки вже відомих злочинів; збирання інформації, необхідної для виконання завдань ОРД, яке забезпечує аналітичний пошук («аналітичну розвідку») [4, с. 75].

Не можемо погодитись з твердженням, щодо оперативного пошуку як форми ОРД, щодо фактів вже відомих кримінальних правопорушень. Так, друга форма оперативного пошуку – це ситуація, коли факт учинення злочину вже відомий, але це не означає, що таким злочином не може бути злочин у сфері економіки (наприклад, унаслідок фіктивного банкрутства підприємства-забудовника інвестори втратили кошти та звернулися із заявою до правоохоронних органів), вона буде нами розкрита в межах наступного розділу, адже в такому випадку оперативний пошук реалізується, на нашу думку, не як форма ОРД, а як форма оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження.

Аналітичний пошук також має дуже важливе значення для виявлення кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів, адже саме завдяки аналітичній діяльності вдається виявити більшість кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності [5, с. 34]. Так, на думку В.І. Василичука та Д.Й. Никифорчука усю роботу з інформаційно-аналітичного забезпечення, яка проводиться оперативними підрозділами з оперативно-розшукової протидії злочинам можна поділити на декілька етапів: перший – збирання необхідної інформації; другий – це облік, систематизація, розподіл інформації, що надходить; третій – це накопичення інформації, яке здійснюють оперативні працівники шляхом поступового її збільшення; четвертий – аналіз інформації який дозволяє зробити висновки не лише про кількісну сторону порушення законодавства, але й про конкретні види й характер правопорушень. На підставі аналізу робляться висновки про динаміку, тенденції правопорушень і висловлюються пропозиції, спрямовані на їх усунення; п'ятий – збереження інформації; шостий – пошук необхідної інформації та передача її для використання в роботі [6, с. 159]. Тому дуже важливе значення набуває підготовка «офіцерів-аналітиків», їх підбору та кадрового супроводу.

Але на відміну від оперативного пошуку, процес добування оперативно-значимої інформації аналітичними методами (аналітичний пошук) «відчужений» від первинних джерел, тому його можна розглядати як вторинний щодо інших форм пошукової роботи [7, с. 72]. Водночас за певним показником систематизовані відомості, оформлені у відповідній формі (звіти, довідки, публікації тощо), можуть бути підставами для початку ОРД, тобто вихідними даними, що випереджають оперативний пошук, орієнтуючи його на конкретних осіб і події, пов'язані зі сферою та інфраструктурою соціально аномального середовища. На практиці оперативний пошук поєднують з аналітичним: первинні дані, зібрані під час оперативного пошуку, систематизують, доповнюють наявними оперативними матеріалами, порівнюють, узагальнюють, їх можуть потім реалізувати, наприклад, під час підготовки і проведення оперативно-розшукових та інших заходів з метою виявлення та вивчення осіб, їх об'єднань, реально або потенційно небезпечних для суспільства, а також подальшого припинення їх кримінальної активності [8, с. 18]. Мова, насамперед, про дослідження електронних документів та інформаційних систем: комп'ютерна розвідка, моніторинг комп'ютерних мереж [9, с. 259]. Крім того, в цілях аналітичного пошуку важливим є встановлення ділових стосунків оперативних підрозділів з уповноваженими державними органами та контролюючими органами в

різних сферах діяльності інституційних інвесторів з метою обміну інформацією та документами, які можуть мати значення для аналітичного пошуку [10, с. 230].

Дійсно оперативні працівники спочатку ведуть широкий пошук фактичних даних про обставини вчиненого, свідків, потерпілих підозрюваних, наслідків події. В діапазон пошуку включається значне число об'єктів, які можуть не мати ніякого відношення до протиправної діяльності. Тому дуже важливим є визначення конкретних об'єктів, які становлять оперативний інтерес під час здійснення ОРД у сфері діяльності інституційних інвесторів.

Проблема здійснення оперативного пошуку щодо кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів, полягає в тому, що для якісного здійснення оперативного пошуку в цій сфері, працівники оперативних підрозділів повинні: володіти знаннями щодо положень нормативно-правових актів, які регулюють здійснення фінансової діяльності, інвестиційної діяльності, банківської, страхової діяльності тощо; мати уявлення про цілі і завдання оперативного пошуку в зазначеній сфері; володіти знаннями про об'єкти оперативного пошуку [11, с. 75].

Так, завданнями оперативно-розшукової діяльності є виявлення конкретних об'єктів, які становлять оперативний інтерес, аналіз конкретних ознак кримінального зв'язку осіб, предметів, чи фактів зі злочиним, визначення підстав правомірності і доцільності вжиття тих чи інших оперативно-розшукових заходів, встановлення допустимих меж втручання у правосуб'єктність особи, навіть якщо її причетність до протиправного діяння встановлена, визначення необхідних заходів для захисту прав особи, що задіяна в кримінальному судочинстві [12, с. 440].

У процесі оперативно-розшукової діяльності оперативні підрозділи здійснюють пошук, фіксацію фактичних даних про події і насамперед, про осіб, які мають відношення до кримінального правопорушення. Оцінка ознак протиправного діяння, що містить склад злочину не є сферою діяльності оперативних підрозділів, це є компетенцією слідства і суду. Але оперативно-розшукова діяльність не зводиться лише до виявлення фактичних даних і осіб, отримання первинних даних кримінального характеру, а включає і їх перевірку.

Даючи оперативно-розшукову характеристики цієї категорії кримінальних правопорушень, нами запропоновано включати до неї такі елементи: об'єкт, що становить оперативний інтерес; суб'єкт, що становить оперативний інтерес та поведінка або подія, що становить оперативний інтерес [13, с. 216]. Всі ці об'єкти важливі для різних форм здійснення ОРД. Вважаємо, що об'єкт, що становить оперативний інтерес – вся діяльність інституційного інвестора, є важливою насамперед для попередження кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів, у тому числі і для оперативно-розшукової профілактики [14, с. 181]. Суб'єкт, що становить оперативний інтерес виходить на перший план під час оперативної розробки, тоді як центральним об'єктом оперативного пошуку є поведінка або подія, що становить оперативний інтерес, адже саме вона є важливою для виявлення кримінальних правопорушень.

Відомості про осіб і факти, що становлять оперативний інтерес, як правило, є надбанням обмеженого кола осіб, які зацікавлені в приховуванні цієї інформації і з цією метою застосовують різноманітні способи маскування. Тому інтенсивність надходження первинної інформації залежить від правильності здійснення ряду організаційно-тактичних заходів, що стосуються, визначення напрямку оперативного пошуку, забезпеченості цієї ділянки роботи необхідними силами і засобами, організації чіткої взаємодії різних служб поліції при виконанні даного завдання. Оперативні працівники не мають певної, заздалегідь визначеної інформації щодо об'єкта оперативного пошуку. Процес виявлення злочинів і осіб, які їх готують або вчинили, заснований на пізнанні події злочину шляхом вичленення з навколишнього середовища змін, які виникли у зв'язку з його підготовкою або здійсненням. Ці зміни можуть бути виявлені по залишених слідах на елементах середовища якими є документи, предмети, а також особи, в чий свідомості зберігаються відомості про подію злочину [15, с. 77].

Для оперативного пошуку важливо визначити пошукові ознаки поведінки чи події, що становить оперативний інтерес в цілях оперативного пошуку фактів протиправної діяльності у сфері діяльності інституційних інвесторів, оскільки вона є джерелом фактичних даних. Тобто ми розділяємо елементи оперативно-розшукової характеристики, які в цілому становлять оперативний інтерес, як джерела певних фактичних даних та об'єкти оперативної профілактики, об'єкти оперативного пошуку та об'єкти оперативної розробки [16, с. 359]. Всі вони є певним набором фактичних даних.

Для пошуку фактичних даних з метою виявлення кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів перш за все слід дослідити, які це фактичні дані і які їх пошукові ознаки та в яких джерелах шукати їх. В результаті пошуку надходить орієнтуюча інформація і робиться певне припущення, що виявлені об'єкти мають відношення до якого-небудь злочину, тобто встановлюється формальна тотожність отриманих відомостей з абстрактною моделлю протиправного діяння, що існує в свідомості оперативного працівника.

Всю діяльність інституційного інвестора ми поділяємо на діяльність із залучення коштів індивідуальних інвесторів та діяльність із інвестування таких коштів [17, с. 148]. В залученні коштів громадян інвесторів основну роль грає банківська система. Тому кримінальні правопорушення в сфері залучення коштів інвесторів в переважній більшості вчиняються з використанням банківської системи. Так, способи вчинення банківських злочинів дуже різноманітні. Більшість з них вчиняються з використанням сучасних інформаційних технологій: підробка та використання пластикових платіжних карток та комп'ютерної банківської інформації [18, с. 44].

Стосовно пошукової діяльності, спрямованої на виявлення ознак злочинів, організаційно-тактична модель проведення оперативного пошуку розглядається за певними етапами. Так, на етапі безпосереднього збору первинної інформації виділяють певні складові елементи, зокрема: сфери пошуку (у нашому випадку це можуть бути громадяни-інвестори, контрагенти інституційного інвестора); в місцях концентрації осіб, що становлять оперативний інтерес (пошук серед колективу інституційного інвестора, колективу контрагентів, в діяльність яких було проінвестовано кошти) в криміногенних групах, які спеціалізуються на вчиненні злочинів у сфері фінансів (серед осіб, що є членами злочинних угруповань, які спеціалізуються на вчиненні злочинів з використанням комп'ютерних мереж та ЕОМ); серед осіб, що притягувались до відповідальності за вчинення злочинів, аналогічних нерозкритих).

За результатами проведеного аналізу оперативно-розшукових справ та опитування працівників оперативних підрозділів вдалося з'ясувати, що: об'єктом оперативного пошуку серед осіб є особи (які задумують, що готують і вчинили злочин або причетних до нього; які вчиняють протиправні дії; які володіють інформацією, яка має значення для боротьби зі злочинністю; спроможні систематично надавати допомогу у боротьбі зі злочинністю). Об'єктом оперативного пошуку були: керівництво та співробітників (у тому числі колишніх) інституційного інвестора, керівництво та співробітників контрагентів інституційного інвестора, коло спілкування певних керівників та співробітників, які становлять оперативний інтерес; окремих громадян-інвесторів, осіб, які мають певні ризики протиправної поведінки, оскільки притягувались до певних видів відповідальності за вчинення правопорушень у сфері інвестиційної діяльності (фінансової, дисциплінарної, адміністративної, кримінальної).

Щодо предметів, які є об'єктами оперативного пошуку, то сюди входять передусім документи, в яких відображається хід господарської діяльності інституційного інвестора, у тому числі і електронні документи (первинні документи, звітні, бухгалтерські, фінансові документи, у тому числі платіжні, фінансово-господарські договори), а також носії інформації, на яких збережені ці документи, неофіційні документи (записки, блокноти), особисті речі осіб, які становлять оперативний інтерес; кошти, цінні папери, інші цінності чи інше майно, які були здобуті в результаті протиправної діяльності.

Сліди, що становлять оперативний інтерес включають безпосередньо сліди особи, яка становить оперативний інтерес та сліди її протиправної діяльності (зазвичай це електронні сліди, які залишаються в банківській системі чи в електронній системі інституційного інвестора), сліди на документах (сліди матеріальної та інтелектуальної підробки документів).

Висновки. Фактичні дані про кримінальні правопорушення у сфері діяльності інституційних інвесторів мають суб'єктивний характер, оскільки сприймаються конкретними суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, що зумовлює необхідність їх перевірки та аналітичного опрацювання. Аналітична складова оперативної роботи у сфері інституційного інвестування є ключовою для виявлення латентних злочинів, що потребує підготовки висококваліфікованих офіцерів-аналітиків та налагодження взаємодії з державними і контролюючими органами. Ефективність оперативного пошуку залежить від чіткого визначення об'єктів, які становлять оперативний інтерес, до яких відносяться: особи (потенційні та реальні правопорушники, свідки, потерпілі, посередники); предмети (документи, носії інформації, кошти, цінні папери та інші матеріальні цінності); сліди протиправної діяльності, переважно електронні; поведінка або події, що свідчать про підготовку чи вчинення злочину.

Для виявлення кримінальних правопорушень у сфері інституційного інвестування важливим є комплексне поєднання організаційно-тактичних заходів, використання інформаційних технологій, дослідження фінансової та електронної документації, а також своєчасне залучення аналітичних методів до оцінки зібраних даних.

Таким чином, підвищення ефективності роботи оперативних підрозділів у сфері діяльності інституційних інвесторів можливе лише за умови гармонійного поєднання оперативного та аналітичного пошуку, підвищення рівня спеціалізації працівників та удосконалення міжвідомчої взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Погорецький М.А. Сприйняття обставин злочину особами, що ведуть кримінальний процес. *Філософські, методологічні та психологічні проблеми права: тези доп. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 26 січ. 2008 р.) / редкол.: Є.Д. Моїсєєв, О.М. Джужа, М.В. Костицький та ін. Київ: КНУВС, 2008. С. 140–143.
2. Погорецький М.А. Оперативний пошук в контексті реформування кримінальної юстиції. *Шляхи розвитку оперативно-розшукової діяльності в сучасних умовах: матеріали наук.-практ. конф. на базі Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 28 листоп. 2009 р.* / МВС України; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2009. С. 7–10.
3. Шаповалов О. О. Поняття та сутність оперативного пошуку. *Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ.* 2017. № 2. С. 149–159.
4. Vazhynskyi, V., Pohoretskyi, M., Toporetska, Z., Cherniak, A., & Serhieieva, D. Operative and search counteraction to crimes committed in the sphere of activity of institutional investors in Ukraine. *Amazonia Investiga.* 2024. № 13(76). P. 75–82.
5. Погорецький М.А., Топорецька З.М. Виявлення зайняття гральним бізнесом оперативно-розшуковими підрозділами. *Юрист України.* 2014. № 1. С. 34–38.
6. Василенчук В.І. та Никифорчук Д.Й. Шляхи вдосконалення оперативно-розшукової протидії злочинності. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: мат-ли конференції 1 грудня 2017 року, м. Харків).* Харків, 2017. С. 159–161.
7. Важинський В.М. Інформаційно-довідкове забезпечення при розслідуванні податкових злочинів. *Підприємництво, господарство і право.* 2014. № 10. С. 72–75.
8. Важинський В.М. Інформаційне-аналітичне забезпечення правоохоронних органів як ефективна протидія злочинності в економічній сфері: аналіз та шляхи модернізації. *Міліція України.* 2014. № 9-10. С. 18-19.
9. Pohoretskyi, M., Cherniak, A., Serhieieva, D., Chernysh, R., & Toporetska, Z. (2022). Detection and proof of cybercrime. *Amazonia Investiga.* 2022. № 11(53). P. 259–269.
10. Важинський В.М. Шляхи модернізації інформаційно-аналітичного забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з податковою та економічною злочинністю. *Матеріали VI Всеукраїнської науково-теоретичної конференції: «Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції»* (м. Київ, 30 жовтня 2014 р.). Київ: НАВС, 2014, С. 230–233.
11. Vazhynskyi, V., Pohoretskyi, M., Toporetska, Z., Cherniak, A., & Serhieieva, D. Operative and search counteraction to crimes committed in the sphere of activity of institutional investors in Ukraine. *Amazonia Investiga.* 2024. № 13 (76). PP. 75-82.
12. Погорецький М.А. Мета й завдання оперативно-розшукової діяльності. *Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / відп. редактори: В.В. Коваленко, Є.В. Моїсєєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко.* Київ: Атіка, 2010. Т. VI: Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). С. 440–444.
13. Важинський В.М., Топорецька З.М. Оперативно-розшукова характеристика злочинів у сфері інституційного інвестування: понятійно-категоріальний та структурний аналіз. *Науковий вісник УжНУ. Серія "Право".* 2025. № 90. Ч. 4. С. 216–221.
14. Топорецька З.М. Оперативно-розшукова профілактика злочинів, пов'язаних з гральним бізнесом. *Шляхи реформування кримінальної поліції: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. круглого столу* (Київ, 18 лют. 2022 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 181–185.
15. Важинський В.М. Розслідування податкових злочинів із застосуванням сучасного інформаційного забезпечення. *Матеріали 10 Міжнародної наук.-практ. конф.: «Vedecky prumysl evropskeho kontinentu - 2014».* Том-8: юридичні науки. 2014. Чехія. С. 77–80.
16. Важинський В.М. Оперативний пошук фактичних даних про кримінальні правопорушення у сфері діяльності інституційних інвесторів. *Трансформація правової системи України: виклики сучасності: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 21 лютого 2024 р.* / за заг. ред. П.В. Горінова, С.І. Москаленка, Н.В. Сушицької. Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 359–362.
17. Важинський В.М. Інвестиційна діяльність як об'єкт публічного управління та охорони. *Вісник кримінального судочинства.* 2022. № 1-2. С. 148–155.
18. Volodymyr Vazhynskyi, Mykola Pohoretskyi, Zoriana Toporetska Assessment of Key Markets for Institutional Investors in Ukraine in the Context of War. *Baltic Journal of Economic Studies,* Vol. 9 No. 4 (2023). P. 44–49.